

Anton van Kalmthout dec 2013: Mensen die in onvrijheid leven: wie bewaakt en beschermt hun mensenrechten en hoe?

Wij hadden ons verheugd op opnieuw een lezing van de heer Van Kalmthout en ook deze keer was die uiterst interessant.

Het onderwerp van de lezing *Wie bewaakt en beschermt de mensenrechten en hoe?* behelst een ingewikkelde materie. Maar Prof. van Kalmthout is de Nederlandse regeringsvertegenwoordiger in het Comité tot voorkoming van schendingen van mensenrechten, vernederende behandeling of bestraffing, het CPT: European Committee for the Prevention of Torture. Daarom is hij de ideale spreker om ons inzicht in het werk van dit comité te geven. Ministers van de Raad van Europa kiezen de leden van de CPT: zij selecteren hiervoor onafhankelijke leden uit iedere lidstaat. Overigens, CPT-leden opereren niet in eigen land.

Vlak na de Tweede Wereld Oorlog is men ermee begonnen mensenrechten in wetgeving vast te leggen. Bijna alle Europese landen zijn lid van het CPT, met uitzondering van Wit Rusland en het Vaticaan. Het CPT is betrokken bij: de huidige wetgeving, de naleving ervan én de toekomstige wetgeving met betrekking tot mensenrechten in de lidstaten. Bovendien mag het comité wel of niet aangekondigde inspecties uitvoeren. Die bezoeken vinden plaats in: gevangenissen, politiecellen, militaire kampen en soms ook psychiatrische instellingen. Het inspectieteam van het CPT bestaat veelal uit: een jurist, een medicus, een psychiater en een tolk. Daarnaast moeten CPT-leden opgesloten mensen ook privé kunnen interviewen.

CPT-leden hebben immuniteit en onbeperkt toegang tot alle plaatsen, documenten en dossiers van de instelling die zij onderzoeken. De rapporten zijn in beginsel vertrouwelijk, maar als een land niet op de constatering van het comité reageert, is de kans op openbaarmaking meestal een stimulans voor de betreffende staat, om tot actie over te gaan. Om op de naleving

toe te zien, brengen de leden vervolfbezoeken. Naast de bezoeken die op incidenten zijn gebaseerd, vinden de inspecties elke 4 à 5 jaar uitgevoerd. Daarna volgen zowel een nabespreking met de autoriteiten van het bezochte land als een rapport dat, mét de reactie van de gezagsdragers, wordt gepubliceerd.

Deze lezing gaf de toehoorders een idee van wat politiek/juridisch handelen bij de bewaking en bescherming van mensen vermag.

Namens Forum, Bert van Esch

redactie: zie voor meer informatie:
<http://www.cpt.coe.int/dutch.htm> en
<http://www.cpt.coe.int/en>